

הקשר ההדוק עם משרד החוץ

רוב פעולות המחלקה לקשרי חוץ של המפלגה היה, בעצם, מוקדש להסברת ישראל בעמים ולכן מן הנכון היה להיות בקשר הדוק עם משרד החוץ שלנו, גם כאשר, לפעמים, חלקנו על דעות קברניטיה. מניסיוני אוכל לציין, למשל, על קשר שיצרתי עם מנהיג המפלגה המהפכנית הדומיניקנית, פרנסיסקו פניה גומז, שלא שימח את שגרינו שם. באותם ימים שלט שם הנשיא בלגר שנראה היה שהוא בלתי מנוצח ולמרות שהועברה "עצה ידידותית" ממשרד החוץ שלא להעמיק את הידידות עם פניה גומז לא קיבלתי עצתם ואף ביקשתי שמכתבי אליו יעבירו דרך הדואר הדיפלומטי. ברבות הימים גישתי, שנתמכה על ידי חברי במחלקה, הוכחה כנכונה כיון שלאחר מכן מפלגתו של פניה גומז הגיעה מספר פעמים לשלטון בבחירות דמוקרטיות. דוגמאות כאלו יכולים חברי מיכה חריש וישראל גת להביא למכביר מניסיונם הרב (כמו למשל הקשר של מיכה עם פליפה גונזלז כשהוא היה במחתרת מחוץ לספרד. בבוא הדמוקרטיה למדינתו זכה להיות מספר פעמים ראש ממשלה).

ברוב פעמים שהוזמנו להשתתף בפורומים בינלאומיים זכינו לתמיכה הכספית של המשרד על מנת שנוכל להציג את עמדת ישראל או להבאת אורחים חשובים לביקור בארץ או לסמינריונים עבור מפלגות סוציאל-דמוקרטיות. תמיכה זו הופסקה עוד בהיותו שמעון פרס שר-החוץ ויוסי ביילין סגנו, לפי טענת הגורמים המשפטיים של משרד החוץ שגרסו שזו, בעצם, יכולה להיחשב כתמיכה במפלגה, האסורה לדעתם. מצד שני, כאשר המשרד רצה להזמין מארצות שונות איש ממפלגה סוציאל-דמוקרטית שהיה באופוזיציה ולא רצה "להרגיז" את השלטון המקומי, פנו אלינו, על מנת שההזמנה תצא בשמנו ואנו עשינו זאת בחפץ-לב. דוגמה לכך היא ההזמנה ב-1993 ששלחתי ללולה דה סילבה ששנים אחרי-כן נבחר פעמיים כנשיא ברזיל. דוגמאות כאלה לא חסרות.

אנחנו גם נעזרנו במשרד החוץ כאשר היינו צריכים לסדר ויזות לנציגים ממדינות שלא היו להם קשרים דיפלומטיים עם ישראל, כולל ממדינות ערב, כאשר באו להשתתף בטקס ב-5.11.95 בלוויה של רבין.

פעילים באינטרנציונל הסוציאליסטי

מפלגתנו היא מהמייסדות הותיקות של האינטרנציונל, עוד בשמה הקודם, מפלגת פועלי ארץ-ישראל (מפא"י), אשר בנתה את המדינה על יסודות סוציאל-דמוקרטיים. האינטרנציונל חידש את פעולתו בשנת 1951, בכנס בפרנקפורט, גרמניה. לאורך השנים מעמדנו בתוכו היה איתן. גם כאשר מצבנו הפוליטי בעולם הורע, הצלחנו שבמסגרת האינטרנציונל העמדות לגבינו היו תמיד שקולות ואינני זוכר אם אי-פעם קבלו החלטה כנגדנו. חיפשו, תמיד, לקבל את הסכמתנו לרעיונות והחלטות הקשורות אלינו ולבעיות באזורנו. אין לי ספק שלאיזון לגבינו שיחקה תפקיד חשוב העובדה שהמזכיר הכללי של האינטרנציונל היה לואיס איילה, שהשתתף בסמינר בבית ברל ב-1987, כאשר היה סגן-המזכיר(הוא היה גולה מצ'ילה

מהמפלגה הרדיקלית, שתמיד גילתה עמדה חיובית לישראל. הוא חי בשוודיה ואחר-כך עבר ללונדון).

האינטרנציונל, עד שנת 1967 הייתה ברובה מורכבת ממפלגות אירופאיות, אבל בהנהגת נשיאה וילי ברנדט התפשטה לאמריקה הלטינית, אסיה ואפריקה. בכנסים השונים שלה יכולנו להיפגש גם עם נציגי מפלגות שלמדינת ישראל לא היו קשרים דיפלומטיים, ובדרך זו יכולנו ליצור את הקשרים הראשונים. כאשר המגעים הללו צלחו דווחנו למשרד החוץ שהמשיך וטיפל בעניין. לא תמיד הצלחנו במשימות אלו, כמו למשל בקשרים עם הסנדיניסטים בניקרגואה, שם ביקרתי במסגרת האינטרנציונל וגם ארגנתי ביקורו של חריש. גם כאשר קשרנו קשרי ידידות עם הנציגה שלהם באירופה-מרגריטה זפטה (ממשפחת זפטה המפורסמת מהמהפכה המקסיקנית), שאף בקרה בארץ וגילתה ידידות לישראל לא הצלחנו לחזור ולהגיע אל מנהיגי מפלגתה. יצא לי להכיר אחד מהם: טומס בורחס, מהקיצוניים שבהם, והוא הביע את רצונו לבקר בארץ. לא הצלחתי לשכנע את המוסדות המתאימים בארץ על הכדאיות שבהזמנה זו. גם כאשר רצינו להזמין איש אחר ממחוללי המהפכה הסנדיניסטית, אשר ב-1995 פרש מהם והקים מפלגה חדשה (תנועה מחדשת סנדיניסטית), סרגיו רמירו מרקדו, הדבר לא צלח. הייתה זו יזמתו של שלמה בן-עמי ובמרץ 1996 הזמנתו והוא העמיד כתנאי פגישה עם שמעון פרס. בסופו של דבר זה לא יצא לפועל כיון שבדיוק היינו לפני בחירות בארץ, בזמן שהוא רצה לבוא ולכן הוא דחה את נסיעתו.

ביקרתי בניקרגואה ב-1990 כאשר השתתפתי במשלחת סקר של האינטרנציונל, אשר הגיעה לשם לפי בקשת הסנדיניסטים, לקראת הבחירות שהתקיימו במדינה, ויכולנו גם להיפגש עם אנשי האופוזיציה.

במסגרת עבודתי במחלקה לקשרי חוץ של המפלגה נסעתי מספר פעמים בשנה, בדרך-כלל לימים ספורים, בכל פעם, ולהשתתף בכנסים השונים של האינטרנציונל, אם כמשקיף בוועדות האזוריות (אמריקה הלטינית; אפריקה; אסיה) או במועצות וועידות השונות. כמו כן ייצגתי את המפלגה בוועידות של מפלגות שונות ולפעמים ההזמנה כללה גם כרטיסי-טיסה. כך, בהתחלת 1989, נסעתי לדנמרק והשתתפתי בדיון על "תלות הדדית וסולידריות: אירופה-הדרך השלישית לעולם השלישי". הזמנו על ידי הסיעה הסוציאליסטית בפרלמנט האירופאי שהעמידה לרשותנו 2 כרטיסי-טיסה. יחד איתי נסע יהודה פז.

המפלגה שלנו החליטה לנצל את ההזדמנות של נסיעתי לסקנדינביה ובקשה שאסע יום לפני כן בכדי להגיע לשוודיה על מנת לייצגה באזכרה שנערכה לברנט קרלסון, לשעבר מזכ"ל האינטרנציונל אשר נספה באסון המטוס שהתרסק ב-21.12.1988 כתוצאה מחבלה של סוכן לובי. השתתפו שם כ-500 איש, וביניהם ראש הממשלה. בפגישתי עם שר החוץ השוודי מסרתי מכתב משמעון פרס, ובשיחה איתו ציינתי הצורך של הגברת המפגשים בין המפלגות שלנו, על מנת שיוכלו להבינו טוב יותר.

אין לי ספק שהפעילות שלנו באינטרנציונל תרמה רבות למדינתנו. חבל שעקב בעיות תקציביות נאלצנו לצמצם את פעילותנו וכך אבדנו הרבה מקומות בארגונים בינלאומיים שהיינו חברים פעילים.

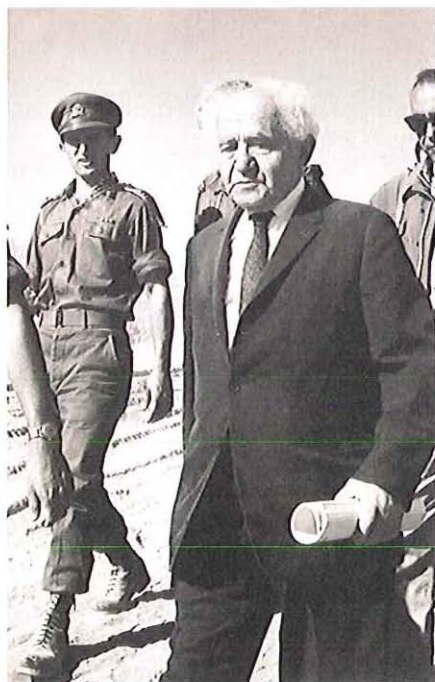

עם הסמינר של המנהיגים הפוליטיים
בביתו של בן-גוריון בתל-אביב

עם פרס בסאו-פאולו, ברזיל

עלייה לקרקע בקיבוץ גרופית

פרס מכבד אותנו בהשקת המילון שערכנו

עם נשיא צילה סלבדור איינדה

קבלת הפנים בביתנו בקוסטה ריקה
לכבוד חייכ מיכה חריש ובנוכחות פיג'רס

Reunión del Buró de la Internacional Socialista
SANTAGO DE CHILE DEL 7 AL 9 DE FEBRERO DE 1973

חייכ מיכה חריש נואם בפרלמנט בקוסטה ריקה. אני מתרגם.